PATVIRTINTA
Vilniaus Petro Vileišio progimnazijos
direktoriaus 2026 m. spalio 30 d.
įsakymu Nr. V-162

VILNIAUS PETRO VILEIŠIO PROGIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Petro Vileišio progimnazijos (toliau – Progimnazija) Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) sudarytas vadovaujantis 2012 m. rugpjūčio 28 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo Rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.

2. Aprašu siekiama padėti Progimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Progimnazijoje sąlygas.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Progimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas Progimnazijos mokinio elgesio taisyklėse.

4.2. Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

4.3. Poveikio priemonė – Progimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

4.4. Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

4.5. Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Progimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

4.6. Įgaliotas asmuo – socialinis pedagogas, o jam nesant – kitas Progimnazijos direktoriaus paskirtas darbuotojas, pagal kompetenciją dalyvaujantis taikant poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Siekiant užtikrinti Progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą pagal poveikio priemonių taikymo tvarkos nustatytas sąlygas, toliau numatyti darbuotojai gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

5.1. Pedagogai:

5.1.1. pildyti mokinio elgesio pažeidimo aktą;

5.1.2. priimti sprendimą dėl mokinio ugdymosi vietos pakeitimo ir šiam sprendimui įgyvendinti pakviesti socialinį pedagogą, Progimnazijos direktorių arba kitą jo paskirtą asmenį;

5.1.3. pakviesti socialinį pedagogą, Progimnazijos direktorių arba kitą jo paskirtą asmenį, kai reikalinga pagalba nutraukiant netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį;

5.1.4. inicijuoti mokinio daiktų patikrinimą šio Aprašo nustatyta tvarka;

5.2. Visi Progimnazijos darbuotojai:

5.2.1. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

6. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

7. Apraše numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai išnaudotos visos kitos galimos priemonės ir švietimo pagalbos teikimo galimybės (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

8. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ją pritaikęs Progimnazijos darbuotojas nedelsdamas informuoja Progimnazijos direktorių ir (ar) jo įgaliotą asmenį. Įgaliotas asmuo informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų, taip pat, esant būtinybei, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritorinį skyrių ir (ar) teritorinę policijos įstaigą.

9. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu fiksuojami raštu mokinio elgesio taisyklių pažeidimo akte.

10. Progimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys vartoja, yra apsvaigęs ar apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis, taip pat pastebėjęs galimą jų disponavimo ir (ar) platinimo atvejį, vadovaujasi Progimnazijos direktoriaus patvirtintu Vilniaus Petro Vileišio progimnazijos reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo ir (ar) platinimo atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų atstovams pagal įstatymą aprašu.

III. MOKINIO ELGESIO PAŽEIDIMO AKTO PILDYMAS NETINKAMAI BESIELGIANČIAM MOKINIUI

11. Fiksuojant grubius, pasikartojančius mokinio elgesio taisyklių pažeidimus pildomas drausmės pažeidimo aktas. Užpildytas elgesio pažeidimo aktas perduodamas socialiniam pedagogui. Socialinis pedagogas apie gautą (-us) aktą (-us) informuoja klasės vadovą ir mokinio tėvus.

12. Mokinys, surinkęs tris elgesio pažeidimo aktus, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) kviečiamas į Vaiko gerovės komisijos posėdį. Trijų elgesio pažeidimo aktų surinkimas nėra būtina sąlyga mokinio pagalbos poreikiui svarstyti, kreiptis į Vaiko gerovės komisiją ar individualiam pagalbos planui inicijuoti, jeigu situacijos rimtumas, pasikartojantis netinkamas elgesys ar taikytų priemonių neveiksmingumas rodo, kad mokiniui reikalinga nuosekli ir koordinuota pagalba.

IV. PAGALBOS MOKINIUI ORGANIZAVIMAS IR INDIVIDUALAUS PAGALBOS PLANO SUDARYMAS

13. Individualus pagalbos planas (toliau – Pagalbos planas) gali būti inicijuojamas nelaukiant, kol mokinys surinks tris elgesio pažeidimo aktus, jeigu netinkamas elgesys kartojasi, taikytos pedagoginės ir švietimo pagalbos priemonės neduoda pakankamo rezultato arba dėl elgesio pobūdžio ir situacijos rimtumo mokiniui reikalinga nuosekli, suderinta pagalba.

14. Pagalbos plano rengimą gali inicijuoti klasės vadovas, mokytojas, socialinis pedagogas, psichologas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui arba Vaiko gerovės komisija. Sprendžiant dėl Pagalbos plano poreikio įvertinamas netinkamo elgesio pobūdis, dažnumas ir galimos priežastys, mokinio stiprybės, jau taikytos priemonės, jų rezultatai ir mokiniui reikalingos pagalbos pobūdis.

15. Kai pasikartojantis ar rimtas netinkamas elgesys gali būti susijęs su mokinio ugdymosi sunkumais, individualiais ugdymosi poreikiais ar švietimo pagalbos poreikiu, klausimas teikiamas Vaiko gerovės komisijai. Komisija pagal kompetenciją ir teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja mokinio situacijos ir ugdymosi poreikių įvertinimą, prireikus – pirminį ugdymosi poreikių vertinimą, ir teikia siūlymus dėl reikalingos pagalbos organizavimo.

16. Atsižvelgiant į Vaiko gerovės komisijos išvadas ir (ar) nustatytą pagalbos poreikį, mokiniui gali būti skiriama švietimo pagalba ir sudaromas Pagalbos planas. Pagalbos planas gali būti sudaromas ir kaip Progimnazijos vidaus pagalbos organizavimo priemonė, kai formalus pirminis ugdymosi poreikių vertinimas nėra būtinas, tačiau reikalingi tarpusavyje suderinti mokinio, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir Progimnazijos darbuotojų veiksmai.

17. Pagalbos planas rengiamas bendradarbiaujant su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais), dalyvaujant klasės vadovui ir, pagal poreikį, socialiniam pedagogui, psichologui, specialiajam pedagogui, mokytojams bei kitiems su mokiniu dirbantiems specialistams. Sudėtingesniais atvejais Pagalbos plano rengimą ir įgyvendinimo stebėseną koordinuoja Vaiko gerovės komisija.

18. Pagalbos plane nustatoma:

18.1. konkretūs ir mokiniui suprantami elgesio ir (ar) ugdymosi tikslai;

18.2. mokiniui teikiama pagalba ir konkretūs Progimnazijos darbuotojų veiksmai;

18.3. mokinio susitarimai ir įsipareigojimai;

18.4. tėvų (globėjų, rūpintojų) susitarimai, įsipareigojimai ir bendradarbiavimo su Progimnazija būdai;

18.5. situacijos, galinčios paskatinti netinkamą elgesį, ir iš anksto sutarti prevencijos, nusiraminimo bei reagavimo būdai;

18.6. Pagalbos plano įgyvendinimą koordinuojantis asmuo ir kiti atsakingi asmenys;

18.7. Pagalbos plano įgyvendinimo laikotarpis, peržiūros data ir požymiai, pagal kuriuos bus vertinama pažanga.

19. Pagalbos planas yra pagalbos, o ne bausmių priemonė. Jame numatytos priemonės turi būti proporcingos, įgyvendinamos, orientuotos į pageidaujamo elgesio mokymąsi, mokinio saugumą, atsakomybės stiprinimą ir sėkmingą dalyvavimą ugdymo procese.

20. Pagalbos plane paskirtas koordinatorius stebi plano įgyvendinimą, renka mokinio pažangos informaciją, palaiko ryšį su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) ir su mokiniu dirbančiais darbuotojais bei inicijuoja plano peržiūrą, kai to reikia.

21. Pagalbos planas peržiūrimas jame nustatytu terminu. Įvertinus rezultatus, planas gali būti užbaigiamas, tęsiamas arba koreguojamas, o prireikus Vaiko gerovės komisija sprendžia dėl papildomos švietimo pagalbos, pirminio ugdymosi poreikių vertinimo ar kitų pagalbos būdų.

22. Tėvams (globėjams, rūpintojams) atsisakius dalyvauti rengiant ar įgyvendinant Pagalbos planą arba neatvykus į susitikimus, Progimnazija tai fiksuoja ir, pagal savo kompetenciją, gali sudaryti bei įgyvendinti Pagalbos planą remdamasi turima informacija, toliau siekdama įtraukti tėvus (globėjus, rūpintojus) į bendradarbiavimą.

23. Pagalbos plano rengimas ar įgyvendinimas nepakeičia pareigos nedelsiant taikyti Apraše numatytas poveikio priemones, kai mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

V. UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS

24. Kai mokinio elgesys pamokos metu akivaizdžiai griauna kitų mokinių ugdymosi procesą ir taikytos įprastos pedagoginės priemonės nepadeda, mokytojas gali priimti sprendimą dėl mokinio ugdymosi vietos pakeitimo.

25. Priėmęs sprendimą dėl mokinio ugdymosi vietos pakeitimo, mokytojas, nepalikdamas klasės ir mokinių be priežiūros, telefonu susisiekia su socialiniu pedagogu arba mokyklos raštine ir paprašo, kad atvyktų socialinis pedagogas, Progimnazijos direktorius arba kitas jo paskirtas asmuo. Mokinys iš klasės savarankiškai nesiunčiamas.

26. Atvykęs socialinis pedagogas, Progimnazijos direktorius arba kitas jo paskirtas asmuo organizuoja mokinio palydėjimą į kitą Progimnazijos patalpą ir jo priežiūrą. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas paskirto darbuotojo arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Mokinio ugdymosi vieta mokytojo sprendimu keičiama ne ilgiau kaip iki šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos pabaigos. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmę gali pratęsti Progimnazijos direktorius arba jo paskirtas asmuo, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

VI. PAGALBOS PAKVIETIMAS

27. Kai reikalinga pagalba nutraukiant netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį, Progimnazijos darbuotojas pakviečia socialinį pedagogą, Progimnazijos direktorių arba kitą jo paskirtą asmenį. Jei darbuotojas tuo metu prižiūri mokinius, pagalba kviečiama nepaliekant jų be priežiūros – telefonu susisiekiant su socialiniu pedagogu arba mokyklos raštine.

28. Pakviestas socialinis pedagogas, Progimnazijos direktorius arba kitas jo paskirtas asmuo pagal kompetenciją padeda nutraukti netinkamą elgesį, tarpininkauja sprendžiant konfliktą, padeda numatyti tolesnes mokinio ugdymosi proceso organizavimo galimybes ir prireikus inicijuoja švietimo pagalbos ar kitų Apraše numatytų priemonių taikymą.

VII. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

29. Jeigu Progimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, kad mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja Progimnazijos direktorių arba jo įgaliotą asmenį.

30. Progimnazijos darbuotojas ir (ar) Progimnazijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami be mokinio sutikimo ir jam nedalyvaujant.

31. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, jų parodymo metu turi dalyvauti ne mažiau kaip du Progimnazijos darbuotojai, iš kurių vienas – Progimnazijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo.

32. Nustačius, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, atsižvelgiant į daikto pobūdį, aplinkybes bei galimą grėsmę, prireikus – policija.

33. Jeigu mokinys nesutinka parodyti savo asmeninių daiktų, Progimnazijos darbuotojai mokinio daiktų be jo sutikimo netikrina. Apie pagrįstus įtarimus nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Progimnaziją. Jiems nesutikus atvykti, neatvykus nustatytu laiku arba esant būtinybei, apie įtarimus informuojama policija.

34. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys, mokinys yra prižiūrimas Progimnazijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens paskirto darbuotojo.

35. Kai pagrįsti įtarimai yra susiję su psichoaktyviųjų medžiagų turėjimu, papildomai laikomasi šios tvarkos:

35.1. remiantis mokinio atstovų pagal įstatymą mokymo sutartyje įformintu sutikimui, mokinio prašoma parodyti savo asmeninius daiktus;

35.2. mokiniui sutikus parodyti daiktus, jie parodomi jam dalyvaujant ir dalyvaujant ne mažiau kaip dviem Progimnazijos darbuotojams, iš kurių vienas – Progimnazijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo;

35.3. mokiniui atsisakius parodyti savo daiktus, Progimnazijos darbuotojai mokinio daiktų savarankiškai netikrina, kviečia tėvus, prireikus – policiją;

35.4. radus ar kilus pagrįstų įtarimų, kad rasta medžiaga yra psichoaktyvioji medžiaga, tolesni veiksmai atliekami Progimnazijos direktoriaus patvirtinto Vilniaus Petro Vileišio progimnazijos reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo ir (ar) platinimo atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų atstovams pagal įstatymą aprašo nustatyta tvarka.

36. Mokinio daiktų patikrinimas atliekamas gerbiant mokinio orumą, privatumą ir asmens neliečiamybę, taikant tik konkrečioje situacijoje būtinas ir proporcingas priemones.

VIII. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

37. Progimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

37.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

37.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Progimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

37.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

37.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Progimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

37.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

37.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Progimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos. Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Progimnazijos patalpoje, prižiūrimas Progimnazijos vadovo paskirto darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Progimnazijos renginio ar išvykos metu pašalintą mokinį pasiima jo įstatyminiai atstovai (apie tai juos informavus) arba bent vienas iš jų.

38. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui, vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose.

39. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

39.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

39.2. mokinį vedant už rankos;

39.3. guodžiant mokinį;

39.4. pasveikinant mokinį;

39.5. padedant neįgaliam mokiniui;

39.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

39.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

39.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

39.9. teikiant pirmąją pagalbą.

40. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

40.1. naudojami kaip bausmė;

40.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

40.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

40.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

41. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

42. Progimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

43. Saugaus fizinio veiksmo taisyklė. Taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, Progimnazijos darbuotojas, kai situacija leidžia, pirmiausia siekia netinkamą elgesį nutraukti žodžiu ir be fizinio kontakto. Fizinis veiksmas taikomas tik šio Aprašo 38 punkte numatytais tikslais, pasirenkant mažiausiai ribojantį ir mažiausią konkrečioje situacijoje būtiną fizinį veiksmą, proporcingą situacijai, ir tik trumpiausią būtiną laiką. Išnykus fizinio veiksmo būtinybei, jis nedelsiant nutraukiamas. Darbuotojas visą fizinio veiksmo taikymo laiką turi stebėti mokinio būklę ir nutraukti veiksmą, jeigu kyla grėsmė mokinio gyvybei ar sveikatai.

44. Progimnazijos darbuotojai turi būti specialiai mokomi taikyti pagrįstus fizinius veiksmus, siekiant užtikrinti minimalų, saugų ir proporcingą šių veiksmų naudojimą.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Progimnazija, taikydama šiame Apraše numatytas poveikio priemones, turi:

45.1. supažindinti mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) su šiuo Aprašu ir jo pakeitimais;

45.2. užtikrinti, kad Progimnazijos darbuotojai būtų supažindinti su šiame Apraše nustatyta poveikio priemonių taikymo tvarka ir, kai būtina, būtų apmokyti jas taikyti.

46. Progimnazijos direktorius skiria:

46.1. Progimnazijos darbuotojus, prižiūrinčius mokinius 26, 34 ir 37.6 punktuose numatytais atvejais;

46.2. socialiniam pedagogui nesant – kitą Progimnazijos darbuotoją, kuris laikinai vykdo įgalioto asmens funkcijas.

47. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Progimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

48. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Progimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.